

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Concionum R.P. Ludovici Bourdaloue è Societate Jesu, in
quadragessimam. Tomus ...**

Bourdaloue, Louis

Augustae Vindel. & Dilingae, 1715

In primâ Feriâ V. De sacrâ Communione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69027](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69027)

IN PRIM A
FERIA QUINNTA
QUADRAGESIMÆ
CONCIO.

DE SACRA COMMUNIONE.

Ait illi JESUS: Ego veniam, & curabo eum. Et respondens Centurio ait: Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum. *Matth. 8.*

IN Christi cum Centurione certaminis genus quoddam, Auditores Christiani, in quo Dei ne prius charitatem miremur, an Ethnici militis modestiam? possum affirmare pugnam nunquam extitisse sanctiorem, moribusque nostris informandis magis accommodatam. Parat Christus, beneficæ charitatis impulsu, adire ipse ad

F 5

Cent.

Centurionem; oblatum honorem Centurio deprecatur. Ait summè misericors Servator, iturum se, & depulsurum paralytici servi. *Ego veniam & curabo eum.* Pudore confusus Centurio, ob meritum tam insigne, eo se indignum significat, ac palam profitetur. *Domine non sum dignus.* Advertite, quæso, Auditores, tunc Christum, nondum illi, ut Messiam, quemadmodum Judæis, fuisse annuntiatum; ea tamen de ipso opinio, ea reverentia Centurionis occupaverat mentem, ut tali ac tanto ab hospite conveniri se ne patiatur quidem. Quâ in re, auctore Augustino, elucet animi demissio, quæ à vividâ & ferventi fide profecta, haud obscuro gratiæ ecclesiæ auxilio, in pagani hominis personâ non verum modò Israëlitam sed & christianum, vel ab eo tempore perfectissimum effecit. Animi demissio, quam Christus approbat, suspicit, præconio ornat, non tamen audit, cum, vel ob id ipsum, in susceptâ mente, de Centurione adeundo constanter perseveret. Consistamus hîc, Auditores Christiani, atque ut exemplum hoc illustre fructu non careat suo, lectionis Evangelicæ mysterium ad nos accommodemus; nam ut ait Chrysostomus, quod à Christo, & Centurione semel factum est, nos inter & Christum instaurari subinde videmus ac renovari. Accipite quid velim.

Ille

Ille idem hominum Servator Eucharistiam instituens, reliquit Ecclesiæ suæ Sacramentum, quo se nobis impertiri, quo, quamquam Deus, vero tamen corpore circumdatus, habitare nobiscum statuit, atque permanere. Sacramentum, quo & præsentia nos sua cohonestat, & animorum nostrorum morbis salutarem medicinam affert. Igitur cum nos ad eum excipiendum comparamus, non verè minus, quam olim, dixerit, *ego veniam, & curabo*. Ibo, &, quæ cumque te languotis habeat species, si ex animo sanitatem optas, sanitatem reddam optanti; nos verò ex sincerâ propriæ infirmitatis, ac nativæ tenuitatis confessione, meritò respondeamus Centurionis verbis, *Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum*. Hæc enim verba nobis Ecclesia suggerit, cum sacris Eucharistiæ typis obductus Dei Filius, in os, pectusque nostrum jam jam est immitendus. *Domine non sum dignus*. Verba efficacia, quæ, ut acutè Augustinus animadvertit, id habent, ut in animâ nostrâ, contrâ quàm significant, operentur; vix quando prolata, indignitatem illam adimunt, quæ à sacris nos mysteriis retrahebat, faciuntque ut donis cœlestibus ac meritis instructiores, & paratiores ad ea accedamus. Verba, quæ mirâ divini numinis sapientia, ad eum ipsum terminum nos ducunt, à quo videntur nos re-

move-

movere; cùm ex Patrum omnium doctrina, prima sit ad Christi corpus dignè suscipiendum, & maximè necessaria præparatio; si te illo & indignum Judices, & confiteàre. Verba denique quæ Christo Servatori dum significant animi demissionem, non modò non retardant ejus charitatem, verùm etiam hospitio eundem invitant, atque allectant. Quid autem fit? percipite quid velim, Auditores; verba illa nobis à nobis ipsis aptata, sæpe usurpamus ultra ipsam Christi voluntatem; dùmque us utimur ad mentem nostram, plusquàm oportet, periculum est, ne Servatoris menti repugnemus. Accipite quoniam id pacto fiat, Ambit Christus in hoc Sacramento consortium nostrum. Nos ab eo refugimus. Vult adire nos, ex immenso charitatis ardore; nos ardentissimo ejus amori obstitimus. Aditum sibi poscit ad pectus nostrum; nos, sub obtentu non specioso solùm, sed & religioso, vias ad illud omnes eidem intercludimus, Huic enim repulsæ indignitatis velum obtendimus; animòque à Centurionis mente valde diverso, dicimus, *Domine non sum dignus.* Ut est hæc, splendida magis, magisque vulgaris, excusatio, statui in eâ hærerere, & commorari, non eam plañè quidem ut refellam, neque etiam ut approbem; sed ut in eâ excutienda, gravissuma, quæ ad praxim & usum communio-
nis

his pertinent, dogmata vobis aperiam. Quod ut perficiam, quo mihi non est opus gratiæ cælestis præsidio? adeamus, eam in fem, Virginem Deiparam, & Verbis illam Angelicis salutemus. *Ave Maria.*

RECEDERE à sacra mensa ob suam indignitatem, excusationis genus est, Auditores Christiani, quæ pro variâ eorum affectione, qui eam utuntur, varias formas, ac veluti characteres, potest accipere; & est propositum huic concioni, cujus speciem statim exhibeo, ut formam illam multiplicem vobis ostendat; quò melius excusationem æstimare, quid boni ex eâ, malivè consequatur, perspicere possitis. Duplex enim hominum genus eo fundamento subnixum, cum Centurione meritò dicat, *Domine non sum dignus.* Homines justi, qui à divinæ legis non recedunt præscripto. Homines flagitiosi, qui vitam exigunt facinorosam. Dei justis dubitari sermè non potest, quin ita loquantur ex sinceræ demissionis affectu. Verùmenimverò statuere quatenus hæc progredi debeat animi demissio; eòne usque, ut à Christo, & ipsius avertat sacramenti perceptione; an divinæ Eucharistiæ privatio censeri possit homini justo, ordinarium pœnitentiæ exercitium, & si illud valdè consentaneum Christi Consiliis; an conveniat cum hujus
fine

fine & institutione mysterij ; an respondeat
 vetustioris Ecclesiæ consuetudini ; an rece-
 ptum, aut probatum postremis his tempori-
 bus ; an huic Patres auctores fuerint, & nunc
 sit è christianorum usu ; uno verbo, statuere,
 an Christus, prout inest in Eucharistiæ Sa-
 cramento, honori ducat, homines justos ab
 ipso remove se ; an, quâ vitalis est panis,
 verè, à nobis coli dicendus sit, si debita dun-
 taxat reverentiâ, & cultu eum prosequamur,
 non manducemus ; hæc, inquam, omnia,
 quæstiones totidem sunt, in quas ingredi
 me prohibent causæ generales ac privatæ,
 & vobis ipsis examinandas, momentoque
 suo ponderandas relinquo : præterquam
 quòd enim vix quicquam super eâ re
 novi proferri jam possit, fructus inde
 minor fortassè colligatur, quàm qui mi-
 hi in hac concione propositus esse debet.
 Agamus igitur de flagitiosis tantùm ho-
 minibus, qui, jure suo potiore quàm Petrus
 Apostolus, Christo dixerint ; *exi a me, quia*
homo peccator sum. Genus eorum universum
 in tres veluti classès partior, ac divido. Alte-
 ros, appello peccatores sinceros ; alteros, pec-
 catores cæcos ; postremos, hypocritas, &
 simulatores. Peccatores sinceros eos appello,
 qui sincerè agunt cum Deo, nec versantur
 in errore. Peccatores cæcos appello, qui sibi
 satis noti non sunt, & fallunt se metipsi. De-
 nique hypocritas & simulatores eos appello,
 qui

Estic: 91

qui pessimis suis motibus pietatem præten-
dunt, & fucum alijs facere amant. Primi, re-
ligiosi sunt, aguntque religionis impulsu.
Alteri, quamquam religiosi, sibi, suisque vi-
tiis blandi, errant, dum interiore pietatis
motu sese agi, ac cieri arbitrantur. Postremi,
tamen religiosi videri volunt, & sequi vir-
tutis ductum, nullâ sunt tamen religione.
Possunt autem hi omnes usurpare sententi-
am illam, *Domine non sum dignus*, & subter-
fugere sacram synaxim, indignitatis nomine.
Sed, ut eam omnes patiter usurpent, non est
illis pariter fides tribuenda. Nam, ut con-
cionis argumentum pergam evolvere, in pri-
mis, hoc est, in bonæ fidei peccatoribus, ha-
bet locum prædicta excusatio. Alteri, hoc
est, peccatores cæci, vano nomine culpam
suam prætexunt, ac velant. Postremi, hoc
est, impostores & impij, verbis illis abutun-
tur, & abutuntur non sine gravi aliorum of-
fensione, & scandalo: en quod demon-
strandum mihi proposui. Neque hoc satis
est; his enim tria subjicio, quæis notum fit
triplex illud hominum genus, cum aliquo
spiritualis vestræ utilitatis fructu. Dicere, non
accedo ad sacram mensam, quoniam illâ non
sum dignus, honesta oratio est hominis fla-
gitiosi pariter ac sinceri, sed quæ nonnullâ in-
diget explanatione. Inanis est causa, quam
improbati suæ obtendit homo flagitiosus
idem & cæcus sui amator: atqui nudandus
est

•

est hoc præsidio. Est abusus, imò scandali genus in homine flagitioso eodem & hypocrita; meum est autem utrumque malum impugnare. En summatim tria capita, quæ mihi visa sunt apud vos hodiernâ die tractanda.

PARS I.

UT planum faciam quod primo loco præposui, de flagitioso homine loquor, qui media inter flagitia, christianam adhuc retinet religionem; qui fide bonâ saltem agit, ac sincerè cum Deo. Qui miserum agnoscit animæ statum; qui peccata perspicit, eaque luget secum ipse ac deplorat, animo tamen ad ea deferendâ nondum satis parato. Qui ita affectus, retrahit se à sacrâ mensâ, quoniam eâ indignum se iudicat, fateor, is facti sui auctorem habet rationem, eamque gravissimam, siquidem liquet, ac fides etiam tradit, peccatori, manente peccato, nefas esse, accedere ad sacramentum Altaris. At contendendo ego, rationem illam explanationis nonnullius indigere. Hæc autem in eo posita est, ut ostendam, peccatori non esse ibi consistendum; hoc est, divinis mysteriis, per indignitatis suæ causam, non ita abstinentium, ut dum iis, abstinet, christiani hominis officio præclare à se satisfaceri; sed persuasum ei esse oportere, quod non minus necessarium, minusque certum est, discedendum esse illi quamprimum ex illo indignitatis

tatis statu, ut ad sacrum epulum admittatur, sic, ut ejusdem epuli fames, sit illi causa, eaque gravis, quæ ad meliorem vitam exstimulet, detractis vitiis, instituendam; & eam ob rem, quod huic cœnæ, qua sua eum peccata excludunt, adhiberi optat, omni ope admittatur, per veræ pœnitentiæ labores, eadem ut dignum se præstet. Ita is animatus sit oportet, ni officia planè ignoret sua. Alioqui firmi ac solidi nihil habituram contendo, omnem ejus agendi rationem. Hoc positum sit inprimis veluti axioma certum, ad quod peccatoris dirigenda ratio est omnis, quoad usum Eucharistiæ; servandas semper, nec divellendas unquam à sese regulas illas duas: Unam, Christum, jubere, carnem nos suam edere. Alteram prohibere eundem Christum, ne carnem suam edamus indignè. Unam, Servatoris Christi corpus, fidelium animis cedere oportere in cibum. Alteram, cibum illum, tametsi salutarem per sese; venenum iis fieri, qui cum noxæ lethalis conscientiam sumere illum, ac mandere non verentur. Illam, ut vita corporis, absque alimentis, teneri, ac conservari nequit, ita sine Eucharistiâ vitam animæ. Hanc, ut alimenta corpus ægrum non modò non nutriunt, ac firman, verum etiam debilitant, & putrefactâ vitalem calorem extinguunt, ita Panem Eucharisticum, mortem iis afferre, qui temerè ipsum, ac nondum emaculato pecto-

R. P. Bourd. Quadrages. G re,

re, de sacerdotis suscipiunt manu. Qui alteram è duabus regulam amplectitur, relicta altera, aberrat utique, & se perditum it. Utramque si amplectitur, jam incipit in salutis semitam ingredi. Ita enim ille ratiocinatur. Vetat me Christus manducare carnem suam, ac submovet, quandiu regnat in me peccatum. Igitur ut nunc sunt mores mei, citra sacrilegium non licet os illi profanum admove. Attamen aliàs monet, ni carnem suam manducem, nec habere me, nec habere posse vitam illam spiritalem, in qua terrestris justorum sanctitas beatitasque consistit. Igitur omni ope, atque operâ nitendum mihi est, è vitijs ut emergam, siamque dignus qui divinis epulis accumbam. Non obsequi non licet utrique mandato. Illi, quia res mea; huic, quia res agitur Christi. Si accedo indignè ad sacram mensam, corpus Christi profanum facio; en res Christi, cui consulere me oportet. Si non accedo, sum animæ meæ homicida, dum necessaria spiritali vitæ alimenta subduco. En utilitas mea, quæ mihi antiquissima esse debet: ego peccator, & in peccato perseverans, Angelicum illum panem si manduco, *Judicium* mihi manduco. Aliundè ni manducem illum, mihi certò est pereundum. Ergo unum agendum restat, & agendum necessariò, nempe ut vitam & mores commutem; ut emergam è flagitiorum cœno; ut cum Deo redeam

1. Cor. II.

redeam in gratiam; dignum ut me præstem vivo illo pane, qui mihi robur, & vitam impertiat. Hac enim via, & honori Christi, & privatæ meæ utilitati prospexero. Ita fecero id omne quod Christus imperat; nimirum ut panem hunc manducem, & eo vivam, utiliter manducando. Sic, inquam, ille ratiocinabitur; atque hac ratiocinatione viam sibi certam muniet ad conversionis portum. Sin totus semper erit in causanda indignitate, nunquam emerget; semper hærebit ad vitæ nocentis metas, salutis securus, ac cælestis vindictæ.

Quod autem ipsi secum homines flagitiosi, apud illos dicere oportet divini verbi præcones, & ministros omnes Christi. E duobus illis præceptis, quæ modò vobis explanavi, non debent unum proponere, quin Auditorum animos in alterius memoriam simul revocent. Quid ita? quoniam alterum sine altero non potest illis non inutile esse, aut etiam noxium. Homini enim vitioso sacrilegij periculum si semper ingeris & inculcas, nec ostendis piæ communionis necessitatem, avertis illum ab epulo cælesti, contra Christi mandatum; *nisi manducaveritis carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis.* Joan. 22. Contra verò si communionis necessitatem semper inculcas, nec unquam ostendis indignæ communionis periculum, sæpe id unum promotes, ut imperfectæ, aut etiam

1. Cor. 11.

facilegæ communioni locum aperias, contra Pauli præceptum; *probet autem se ipsum homo.* Atque ab illo fonte profecta sunt; (finite me, Christiani Auditores, observare quiddam obiter, quod verum esse falluros vos confido) ab illo fonte profecta sunt mala omnia, quæ in Ecclesiam semper invexit opinionum diversitas de Eucharistiâ frequentandâ, non sine gravi animorum dissensione. Alij omni studio in id incumbēbant, ut peccatores absterrent, arcerentque à sacris mysterijs; alij ad ea percipiēda crebrâ illos cohortatione concitabant. Illi, verbâ

ibid.

hæc formidolosa, qui manducat & bibit indignè, Judicium sibi manducat, & bibit; hi, sententiam hanc jucundissimam assidue ingeminabant, qui manducat hunc panem, vivet in æternum. Cùm primi artem suam omnem, & disciplinam in eo ponent, ut horrorem injicerent sacrilegæ communionis; alteri, eam ad id unum referre viderentur, sanctæ ut Communionis desiderium incuterent; neutri conspirabant ad exequenda Christi consilia. Si venissent utrique amicū ad fœdus, ex diversis eorum opinionibus, conflatum esset temperamentum, quod & Ecclesiæ mirificos fructus attulisset, & peccatoribus ad sanctitatem perducendis via fuisset maximè expedita. Sedenim quoniam non conveniebat inter illos, & abundabat fortasse in suo quisque sensu, ex his neque

Rom. 14.

que ad Ecclesiam, neque ad peccatores, quæ fuerant proposita Deo, commoda illa rediēre. Etenim qui nihil præter divina anathemata in sacrilegos Eucharistiæ profanatores, jactata in sacris litteris, crepabant, cuncta illius invitamenta sedulò prementes, eò spectabant, ut usu Sacramenti sensim antiquato, à Sponsi mensà convivas omnes amoverent. Contrà, qui toti erant in extollendis Eucharistiæ fructibus, & id studebant unum, ut magnâ hominum frequentiam celebraretur mensa Christi, periculum illis erat, ne, quod servos fecisse parabola narrat. Evangelica, bonos juxta ac malos ad eam advocarent, Utrique veraces esse poterant: neutri tamen id dicebant, unde suam vim sacramentum, effectumque omnem habere oportebat, altero semper partem alteram reticente. Quid factum oportuit? notavit hoc sapienter S. Franciscus Salesius Episcopus Gebennensis. Nihil reticendum erat. Horum minis adjungenda erant illorum invitamenta. Nimirum ita compellandi peccatores erant. Timete, dum acceditis; timete dum non acceditis, ad sacram mensam. Timete dum acceditis, si nuptiali veste, hoc est, gratiâ, non estis ornati. Timete, dum non acceditis, quoniam eâ soli Dei hostes excluduntur. Qui vobis est appositus, lethalis est animæ vestræ cibus, si eum fide non discernitis à vulgari. Verum considerate etiam, cibum

esse salutarem, sine quo nec Christus in vobis mansurus est, nec vos in Christo. Quapropter ad sacram hanc mensam dum acceditis, contremiscite. Est enim tremor ille religiosus, unum è necessarijs ad eò dignè accedendum. Sed multò magis, si non acceditis, contremiscite, quia parare ad id necessaria non curatis. Ita affari peccatores oportuit. Atque ita Patres omnes antiquissimi, cùm mentem eà super re suam aperuère. Ut agebantur illi divino spiritu, longè absuerunt ab eo, ut hæc duo divellerent, ac distraherent, quæ Christum copulata semper voluisse, non ignorabant. Probemur, ac judicemus nosmetipsi, ajebat Chrysostronus, ne dum Christi corpus participamus, carbonem ignis, hoc est cælestem iram in caput nostrum ac vindictam accersamus. Ita ille, non sine incredibilem fideliū, qui auscultabant, pavore. Atenim, subjiciebat idem continuò, quæ tristitiam orationis haud mediocriter mitigarent, *hoc autem non dico ut non accedatis, sed ut temere non accedatis. Nam sicut temerè accedere periculum est, ita omnino non accedere, fames est & mors.* Adverto nonnullos ex vobis, ait Augustinus, subterfugere sacram Communionem, idque ex conscientia gravium delictorum. Ego autem ipsis denuntio (notate non leve sancti Doctoris decretum) si in eo hærent restrictè, pondus, & numerum nozarum ab illis

lis augeri, non levati, ac minui. *Hoc est enim reatum congregare, & remedium declinare.* Quapropter hortor vos, fratres, pergit Augustinus, *ut si quis ex vobis indignum se communionem Ecclesiasticam putat, dignum se faciat.* Ita sentiebant Patres, ita loquebantur. Quod autem illi generatim & universè, multò verius est hoc tempore, quo Christi præceptum, Ecclesiâ definiente, fideles omnes obligat certâ, ac privatâ communionis lege. Talis est Paschalis solennitas, ad quam nos comparemus oportet singulis quadragesimæ diebus, & celebrari aliter nequit à christianis, quàm Agni, hoc est Christi Servatoris esu. Cælestem enim vindictam intentare peccatori, si eò prorumpat temeritatis, ut nondum abdicatis flagitijs, accedat ad sacram synaxim, Christo præcipienti obtemperaturus, est dimidiatam tantum operam ponere in eo instituendo, atque adeò ejusdem impœnitentiæ fovendæ locum dare. Significandum illi est Magistri præceptum, Magistri dico summi, verbis ijsdem quibus Paschalem cœnam discipulo cuidam suo edixit. *Magister dicit, Matth. 26. apud te facio Pascha.* Apud te, frater charissime, ita peccatorem affari nos convenit, apud te, aut potius in te ipso Paschatis mysterium impleri necesse est, quando tempus appetit quo Christus, *qui Pascha nostrum est, 1. Cor. 5. vult, ac debet à te, sub typis Eucharisticis accipi;*

cipi; nondum ad id te comparasti, & eam
 ob causam mature res tanta nuntiatur, ad
 eam ut te compares, & compares serio,
 promptè, verè. Tibi enim nihil hic me-
 dium est. In peccatis dum perseveras, nec
 te paras ad sacrum convivium, aut Eucharis-
 tici Sacramenti violator sis oportet, aut de-
 fertor. Violator, si Pascha illud comedis,
 animo per sinceram ad Deum conversio-
 nem, non preparato. Defertor, si prepa-
 rationis & conversionis defectu, Paschate
 illo indignum te facis. Contendere autem,
 in eas angustias injurià te adductum, homi-
 nis est, & Ecclesiæ Matris, & Christi disci-
 plinam petulanter obtrectantis. Caulati
 abusus, in quos conjicere te potest illud
 Christi & Ecclesiæ decretum, est purgare
 crimen crimine, quod in eo situm est, ut
 cunctis rebus, etiam sanctissimis, abutare.
 Ut ut est, en pœna, qua Ecclesia, ex accepta
 ligandi, ac solvendi potestate, pro suo jure,
 & ex Canonum præscripto, contumaciam
 tuam potest plectere. Nimirum cum, ob-
 stinatâ peccandi voluntate, aut pertinaci-
 vetitæ rei studio, ipse te excludis, ac segre-
 gas à communionem Corporis Christi, po-
 test illa ut putre membrum refecare te; nec
 pati malum ad aliorum perniciem manare.
 Laqueos struere tibi, consilium non fuit, &
 te conjicere in periculum peccata peccatis
 addendi. At enim, ut Mater, salutis tuæ studio
 fla-

flagrans, quod est christianis magis salubre, & sanctum, in officij partem vocavit. Ea propter vincula illa, quae teneris obstrictus, sunt tibi prorsus abrumpenda; servitio turpi exequendum. Eò communionis annuae lex tendit. Ea propter, oculus, qui te scandalizat, erueendus; hoc est, commercium illud libidinis, vitae tuae probrum, dirimendum. In eoque suspicere te oportet annuae communionis praecipuum, quod te quodammodo compellit id ipsum amplecti, quod est in summae felicitatis loco numerandum. Et verò quae mens, quod Ecclesiae consilium fuit in ferendis rigidis his legibus contra peccatores obstinatos, qui mandatis ejus proculcatis, Pascha celebrare negligunt? id spectavit, ut necessitatem ijs imponeret; ut cogeret; & quando ita sacrae litterae loquuntur, compelleret quodammodo reluctantes, absterfis per poenitentiam animae maculis, sacrae mensae dignos se praestare. *Compelle intrare.* En utilis piaque vis, quam adhibebat olim peccatoribus ejusmodi. Quamquam enim peccatores, cum non desinerent esse christiani, atque adeo ejus filij, hoc sibi de eorum religione spondebat, nunquam eò progressuros, ut ad Eucharistiam accederent animo non prius probato. Quapropter, pro sua summa in Christi corpus reverentia, pro religione, qua imbuti, ac perfusi erant, tamen peccatores, ea faciebant illius

G s

reci.

recipiendi causâ, quod non fuissent aliàs unquam facturi. Ea in illis sese ostendebat morum emendatio, & disciplinæ severitas, ad quam capeſſendam res nulla potuiſſet eos promovere. Illa Dei corpus edendi neceſſitas, animus aliunde ſacrilegos horrens morſus, hoc illos reducebat in viam; hoc cogebat rationem omnem inire redeundi cum Deo in gratiam; hoc cupiditates in ijs acerrimas reſtinguebat. Dicat aliquis; at inde etiam ſacrilegia paſſim enata. Reſpondeo Ego, nihil reipſa tam ſacrum, quod nefanda mortalium temeritas, & audacia non contaminet. Attamen conſtat, illud profanationis periculum non obſtiſſe, quin Chriſtus fideles omnes ad eſum aſtringeret corporis ſui, idque ſub mortis pœnâ ſempiternâ, ejuſdemque ſponſam Eccleſiam, non acturam fuiſſe ex Chriſti Conſilio, ac voluntate, ſi quo tempore Pauli anathemata in ſacrilegos Eucharistiæ profanatores denuntiat, cenſurarum ſuarum metu eoſdem non adduceret ad eam dignè ſuſcipiendam. En gemini tamen ſcopuli, in quos hodierna impellit mundi perversitas, dum præcepta hæc duo non traduntur conjunctim. Qui homini nequam perſuaſerit, ut ſe pro chriſtiano gerat extrinſecus, & accedat ad ſacrum Altare, pulchrè operam poſuiſſe ſe arbitratur: hoc ſi impetrat, & impetrat unum, laudatur hominis Religio. Ejuſdem converſio ad Deum
haud

haud dubia habetur : est explorata , & certa constantia. Atque hic primus scopulus. Parte ex aliâ flagitiosum hominem adinonuiti sacrâ illi mensâ esse interdictum quandiu hæret in flagitiorum cœno , omnes officij numeros obijisse te reris , ac si confessus is indignitatem suam , remouet se à Christi mensâ, *Matth. 3.* est æquè tibi probatus , ac si *justitiam omnem implèssset*. Pergat nihilominus pravam viam tenere quam instituit, istuc toleras, istuc pateris. Credas abstinentiâ Eucharistiæ cœtera omnia tegi , fasque illi esse libidini suæ habenas impune laxare. Quid abusu è priore nascitur mali , in ijs qui sibi salutarem subducunt cibum , tot esse cœteris offendiculo , qui quasi professionis jure , christianæ se fidei addictos nulla ex parte ostendunt , cùm certiore tesserâ christianus agnosci nequeas , teste Apostolo , quàm si inter Christi convivas , Christi cultor non infrequens spectère. Inde fit , ut , per summam morum dissolutionem , imò per luctuosum quoddam præscriptionis genus , vix jam mirum accidat , cùm occurrunt ex utroque sexu , qui multos annos liberâ , voluntaria , & apertâ secretionem , sacris sibi ipsi interdixisse videntur ; & canones illi , legesque tam sanctæ , quæ tale malum olim plectebant , non sine aliquo Religionis probro , aut nullæ sunt , aut inutiles creduntur. Quæ rerum mutatio veros pastores angit , & perturbat dum
tot

tot mortales vident sempiternum ad exitum præcipites ruere. Atque hæc omnia, quoniam flagitiosis hominibus non est qui satis declararet, quæ facere eos oporteat, quoniam non ostenduntur illis officiorum partes omnes: quoniam id unum est curæ, offendiculum ut vitetur alio offendiculo. Malæ communionis offendiculum, vitæ irreligiøsæ & impœnitentis offendiculo. Pravæ communionis offendiculum, vitæ irreligiøsæ, & impœnitentis offendiculum; cum significare illis oporteat non sat esse alterutrum è duobus tollere, sed utrumque simul necessàriò cavendum. Peccatorum enim causâ, Domine Deus, non secus ac iustorum, mensam illam tuam instruxisti. Peccatores dico, non demersos adhuc in flagitiis, sed iis tamen expeditos, mutatos in melius, ac vitæ sanctioris iter ingressos. Quandiu mansisti in terris, divine hominum Servator, non es usquam averfatus peccatorum mensas, nunc ratione longè dispari, sed eodem semper consilio, peccatores à vitis suis abductos admittis ad tuam; atque ut olim, cum illis accumbebas multò libentius, quàm cum Phariseis illis vanâ superbiâ tumentibus, ita affirmare auiam, (quæ cogitatio, Auditores hos meos, meque ipsum haud mediocriter sustentet) nullos, animo lubentiore, à te jam admitti, quàm qui

qui revertere in viam, excusaque vitiorum tyrannide, tibi penitus adhærescunt. Sed hi sinceri sint oportet, quod supra posuimus, & ab omni furo, & fallacia remoti. At si mundani sunt, qui excœcant se ipsi, qui sibi plus æquo blandiuntur, reverentia illa, quæ eos removet à Christi Servatoris Sacramentò; jam ratio non fuerit explanationis indigens; sed causa quæ sita illis, & altera confessionis parte detegenda.

MUNDANO spiritu soletius nihil est, PARS II.
 Auditores Christiani, cum ad finem ut nos pertrahat, quem propositum habet; nihil versutius in eâ specie ac colore, quem vult, rebus inducendo; quoties mentis nostræ aciem præstringere amat; & ita secernendis Domini viis fucum nobis facere; Causa enim nulla est speciosa, quam non proponat, qua non invitet, & alliciat. Quin & sæpe incautos inducit in eum errorem, ut arbitremur, honorem nos exhibere Deo, vel cum ab eo recedimus. Tales sunt mundani illi, de quibus mihi nunc aptud vos est habendus sermo; qui sibi religiosi cum videantur, & in omnibus Religionis ductum sequi, se conjiciunt ipsi in fraudem; qui que à directâ, & simplice veritatis viâ digressi, suam illam, si superis placet, animi demissionem, in crassum errorem vertunt. Mentem aperio. Aiunt, imò existimant, honoris ac reverentiæ

rentiæ causâ, recedere se à sacrâsynaxi,
 quoniam eâ se indignos judicant. Ego verò
 honorem illum, vanum in iis, ac futilem
 honorem esse contendo. Honorem illum,
 si ejus usus, & adjuncta spectentur omnia,
 falsum ac mendacem honorem esse. Addo
 denique, non congruere ullo pacto cum
 eo. quem ad hoc usque tempus præferu-
 lerunt homines verè christiani, cum se, se-
 cundùm Ecclesiæ leges ac mentem, ab
 Eucharistiâ semovêre nonnunquam. Quæ
 tria capita gravissima exponenda à me sunt,
 non ut eorum contundam ac frangam te-
 meritatem, sed mundanum spiritum, qui
 eos excæcat, atque ut certam trahat in per-
 niciem, vel in ipsâ eorundem impietate,
 dolosam pietatis lucem ostendit. Aio va-
 num esse honorem. Cujus rei probatio est
 in promptu. Quid enim vanum honorem
 appello? eum videlicet, qui sterilis est,
 qui nihil efficit, nihil assequitur, ad nihil
 impellit, nihil agendum præcipit, quo
 Christo ac sacramento ipsius, minus indig-
 nus fias. Qui hominem finit suis vitiis hæ-
 rere; qui nec magis fervidum reddit, nec
 magis religiosum, & sanctum. Uno ver-
 bo vanum honorem appello, cujus hoc
 unum proprium est, ac peculiare, ut à sa-
 crâ communionem deterreat. Non est hic
 inutilis, planèque infructuosus honos di-
 sendus? talis est autem eorum hominum
 bo.

bonos, ad quos attinet secunda hæc admonitio. Agnoscent id illi ipsi, & confitebuntur ultrò, si sibi æqui esse volent. Et verò si honor ille exhiberi creditus, vera causa esset sacris dapibus abstinendi, eorum mentem dum sæpius afficeret, impelleret utique ad majora; &, si tantillam vim haberet, eà moveri ipsos, saltem ostenderet eorum agendi ratio. Atqui nihil minus. Quo enim non agat honoris ille in Christum sensus, eo si verè afficiantur? ad abjiciendum illum mundi amorem, quo tenentur, & redduntur, ipsorum confessione, caelesti mensà indigni. Indignitate illà suà perculsi, probèque intelligentes, oriri eam ex funesto, qui eos exedit, mundi amore, ex falsis ejus gaudiis, ex parùm religiosi, & periculosi ejus oblectamentis, ex amatoriis ejus artibus, ex ejus vanitate ac luxu, quibus miserè dediti sunt, quid facturi tandem illi essent? privarent se profectò his oblectamentis; his voluptatibus sibi interdicerent; illam resecarent vestium luxuriam; huic vanitati, his amatoriis artibus nuntium remitterent; hisque omnibus animosè Christo, & foriter datis, carnis ipsius esu, ex indignis jam, inciperent fieri digni. Certa hæc sunt & indubitata honoris indicia, quæ darent Christo, & dare eos par esset. Nihil horum tamen illi. Ac, si ex factis æsti-

men,

mentur, eò nondum propendere sunt credendi. Quin & ipsi, si conscientiam eorum appellem, ultrò confiteantur, se ab eo p̄ocul abesse. Ergo falsum est, affici eos tantùm reverentiâ illâ, quantum p̄ferunt, & à divinis mysteriis absterri. Quæ igitur re? dix jam, Auditores, atque iterùm dico. Pertinaci mundi & rerum omnium, quæ mundi nomine censentur, amore. Mundani sunt, & mundo illi, quem reprobat Deus; Christus non sapit. Mundo dediti sunt, plusquam Christo. Inde est, quòd Christum deserunt; mundo ut adhærescant. Species illa honoris, velum est, quò se obtegunt, & vitiosum sui ipsorum amorem exornant. At re quidem ipsa vesanus eos mundi amor obstrictos tenet. Hinc iners illud animæ frigus; hinc languor illè, aut potiùs epuli cælestis fastidium.

Istuc ipsum est, quòd Christus significare voluit in parabola illâ de invitatis ad cœnam; qui eò venire negligunt, quoniam alia mentem & pectus occupant curæ. Hoc tamen interest, inquit Augustinus, quòd parabolici convivæ veram certè proferunt causam, quæ convivio adesse eos prohibet. Contra homines mundani, de quibus agimus, affectatâ laborant ignorantia, sibi que ipsi veram dissolutionis suæ causam occultant. Vano hoc p̄textu culpam semper adimunt.

adumbrant. Sacra synaxi indigni cum sint, fatius esse ipsis ea se fraudare, in eoque se perinde amant, ac si Christo honorem praestent, sitque is mercedem eam ob rem persolaturus aliquando, quod ut liberius ac tranquillius inconcessis indulgerent voluptatibus, ab sacro defluxerint altari. Eo enim usque horum caecitas porumpit. Atque ut convincantur, ait Chrysostomus, (nullus hic responsioni locus) honorem illum, si ad eos respicias, pro mero habendum praetextu, oblatis à Christo dapibus, quamvis rarius, nihilo tamen purius os admovent. Hoc est, cum accedunt ad sacram mensam, ad id non se magis comparant, non se probant intentione cura, non se mundo magis segregant, ac, si fas ita loqui, Christum accepturi apud se, non majores sumptus faciunt. Sibi videlicet in animum inducant, quod falsissimum est, in frequente Eucharistici panis usu, abjectâ curâ aliâ omni, meritum omne suppleri oportere. Perque apertissimum errorem, quem tamen non agnoscunt, reverentiam quam exhibent divinis mysterijs, non majore sui custodiâ, non pleniore in Deum obsequio, non vitâ metiuntur emendatiore, sed temporis spatio, quod ab ijs unam inter & alteram communionem interjicitur. *Non munditiam animi, sed intervalla temporis longioris meritum putantes.*

R. P. Bourd. Quadrages. H Quod

Quod argumento sit, eoque certissimo, ait
 sanctissimus Doctor, non christiana demis-
 sioni, non ulli in Christi Corpus reveren-
 tia, sed mundani spiritus, qui eos fasci-
 nat; praestigiis illam communionis inter-
 missionem esse tribuendam. Aio autem,
 Christiani Auditores, magni interesse, ut
 praetextus is, quo se ipsi, tanquam praesi-
 dio, tuentur, detraharur illis. Qua au-
 tem ratione? (attendite quaeso) non dan-
 do facilem illis aditum ad sacram mensam,
 neque accessum suadendo, quandiu mun-
 danae servitutis compede tenentur; scio
 enim quid à christianis exigat tanti mysterii
 dignitas; ac vae mihi, si in re longè sanctis-
 simâ, si in necessariâ ad eam praeparatione,
 vel levissimâ dissolutioni locum ullum ape-
 ruero. Sed si cogantur consuetam oratio-
 nem retexere, veriozem substituere, nec
 dictitare amplius, removeo me à Christi
 corpore, quia veneror illud, ac colo. Sed,
 removeo me à Christi corpore, quoniam
 semper liberius vixi, nec astringi me legi-
 bus iis velim, quas ad Eucharistiam acceden-
 tibus Christiana religio praescribit; quoni-
 am sum mente ad res extraneas semper effu-
 sa, humi semper, mundanisque volup-
 tibus defixa. Quoniam ignavus, quo-
 niam iners sum, & imbellis, nec
 valeo salutis causâ, aut agere quic-
 quam aut aggredi. Quoniam in nego-
 tia

ria temporalia eo feror impetu, qui aridum pectus reddit, & exuccum, obductoque callo, cælestibus auxiliis aditum præcludit. Quoniam impetrare id à me non possum, pravos ut comprimam animi motus, mihi quæ vim inferam ullâ in re. Quoniam volo exlex vivere, atque ut libitum est animo meo, subigere, inquam oportet homines mundanos ea cuncta ut fateantur, dein ostendere, quàm sint inordinati eorum mores, & quantam Christo injuriam offerant instituti ab eo sacramenti neglectu; facere ut intelligant, non Christum modò istuc honori non habere, sed & irritari, contumeliâ affici, & in semetipsos formidolosum illud anathema, quo Evangelica parabola concluditur, eosdem accersere. *Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cenam meam.* Parata illis mensa mea erat, & instructa, at per varias causas adesse noluerunt ad condictam horam. Sedenim contemptum illum haud ferent impunè. Denuntio quippe illis, neminem unum ex iis ad epulas meas admissum iri. En unde periculosum illis errorem eximas, quo cæcantur. Quoties, Christiani Auditores, hæc Servatoris prædicto, quæ, si vultis, minas tantum continet, impleta est proprio, ac genuino sensu; quòtque christiani, quoniam Eucharistici panis usum intermiscere in
H 2 vita,

vita, arcano Dei iudicio, eo caruere in morte. Pergamus porro.

Dixi vanam esse reverentiam; addo jani & falsam, quoniam necessarias condiciones duas sibi adjunctas non habet. Altera est, dolor, isque acerrimus, ob sejunctionem à Christi corpore susceptus. Altera, desiderium illis ardens, ac sincerum. Geminae condiciones à verâ in Christi Corpore reverentiâ nunquam divellendæ; à quibus tamen remotum se procul mundanus quisque, si se propius excuserit, reperiet. Dolor ob sejunctionem à Christi Corpore susceptus. Nam, si Christum, quantum debeo, veneror, accolo, si eum amore illo prosequor pleno reverentiâ, in quo tantopere mihi placeo, summum hujus vitæ bonum ponendum mihi est in eo, ut sim illi conjunctus. Conjunctum dico, præsertim sacramenti ab eo in id ipsum instituti, perceptione. Unde sequitur, oportere me, eandem ob causam, postremum malorum credere, ab eo sacramento sejungere, cujus communio, est meæ felicitatis pignus quoddam, aut etiam felicitas anticipata. Atque hoc ipsum est, quod probè intelligebat Chrysostomus, cum diceret *unus sit vobis dolor, hac escâ privari*. Unus hic, imò unicus vos angat dolor, quòd escâ illâ, quæ Christi Corpus est, careatis, *unus dolor*; quid enim ad hanc cæteræ omnes dolo-

doloris causæ? igitur si tantum veneror Christi Sacramentum, quantum & par est, & videri volo illud venerari, nihil mihi molestius esse debet, nihil acerbius ad dolorem, quam si vitalis ille cibus animæ meæ subtrahatur; nec jactura fuerit aut ægritudo ulla, quæ non lenius animum afficiat, ac pungat. Hæc cogitatio, sum à Deo meo sejunctus, afflictere, perturbare, percellere me, Auditores, haud aliter debet, quam olim Esau, cum se paternam sensit hæreditate fraudatum. Atque ita ad Chrysostomi sensum, & mentem, ut christianus, accedo. *Unus sit vobis dolor hac escæ privari.* Quæ longè gravior ægritudo sit oportet, si mihi sum conscius, assignandam esse mihi metipsi sejunctionem hanc, & improbitati meæ; assignandam mihi metipsi, qui sædà libidine teneri me sinam obstinatè. Assignandam mihi metipsi, quoniam Christo, quod à me dudum expectat, dare non libet. Sed quanta fiat doloris accessio, sit tam funestæ sejunctionis calamitatem, ac pondus omne sentio? cum exerebat olim Ecclesia disciplinæ suæ severioris aculeos in priores christianos, & segregabat olim ad tempus à sacra communionem, quid agebant illi? quæ tunc mens eorum erat? si priscis Patribus fides, longè gravissimo mœrore demersi, nullum flendi, ac gemendi finem & modum faciebant.

H 3

Vide-

Videbatur ipsis misera fors illa, temporariae reprobationis genus quodam. Ita videlicet, quamquam à Christo sejuncti, suam Christo reverentiam, eamque veram, significabant. At mundani illi, de quibus agimus, aegritudinisne unquam, dolorisque tam religiosi morsum ullum sensere? eos ipsos appello ac testor, cum sponte de sacra mensa secedunt, qua tranquillitate secessionem illa suam sustinent? qua se indolentiâ vident Aula conviviali exclusos, & procul salutis auctore Deo? qua duritie mentis huic vitæ consuescunt, ut non cruciari illa, sed allevari etiam videantur. Ut est illis communio, in vitæ cursu nequioris, onus grave, deponunt illud abjiciuntque. Eadem turbat, aut fluxarum interpellat voluptatum dulcedinem. Iis ut fruantur continenter, ac pacatè, communionem profus omittunt. Est quidam vitæ suæ modus figendus, est vis sibi ad communionem, inferenda. Ea in totum abstinere longè commodius est. An mihi persuaserint homines ita constituti, vero se Christum, & ejusdem sacramentum, honore prosequi? ac si istuc pugnent, non possim eorum testimonio, citrà injuriam, fidem abrogare?

Dixi falsum esse honorem, quoniam nullum comunionis desiderium adjunctum habet. Atque hoc alterum est, quo in eos
utor,

utor, argumentum. Observatote enim diligenter quod sum dicturus. Potest quidem debita Christo reverentia facere nonnunquam, ut recedam ad tempus à sacrâ mentia, at, si vera est, non debet illa extinguere, imò neque imminuere in me ejus desiderium. Contrà, quò mihi videor sacra mensa indignior. eo majore illius desiderio flagrare me necesse est aliqua ratione. Quid ita? quoniam liquet, desiderium illud indignitati meæ saltem perfugium esse. Et verò desiderii hujus ope restitui studeo in ejus gratiam. Hujus desiderii præsidio, vias omnes persequor, quibus ad id perveniri posse confido; obices omnes perumpo; eam in rem piè constituta perficio perquam accuratè. Quandiu tencor eo desiderio, adhuc in est in me vitæ principium, nec est quicquam tam difficile quod fieri à me non possit. Contrà, desiderium illud si desit, videri possum mortuo similis, nullo jam pietatis sensu reducente ad Christum, nullo ad pœnitentiam stimulante. Unde fit, ut indignitas mea omnis, non maneat solùm, sed & hujus extinctio desiderii, sit velut indignitatis consummatio; indignitatis inquam, consummatio, cujus horrendos effectus non dubitabat Ambrosius exaggerare cùm diceret, talis desiderii amissionem, nihil minus, quàm futuræ reprobationis augurium quoddam esse. Do-

mine de hoc pane scriptum est, omnes qui elongat se à te, peribunt. Quasi dicat sanctissimus Antistes, de Eucharistico illo pane scriptum crediderim, Domine Deus, à te, tuoque conspectu rejiciendos, qui tui, tuæque conjunctionis desiderium abjecerunt. Ita priores etiam sensere christiani. Redeo ad eorum exemplum, vobis à me nunquam satis proponendum. Hinc enim cum à divinis mysteriis amoti essent, ipsaque ad eam communionem, studium ostendebant tam ardens, ut in integrum restituerentur. Hinc istuc ipsum orabant tam vehementer, & ad sacerdotum pedes abjecti obtestabantur per viscera misericordia Jesu Christi, ut aliquid demerent de calamitoso illo temporis spatio, quo sibi Christo Salvatore procul vivendum erat. Hinc sanctos etiam Martyres deprecatores adhibeant, in eoque, ait Cyprianus, elucebat ipsorum in Christum reverentia, eaque vera. Quid agit homo mundanus? satis habet se similem esse illis, tristi illà à Christo sejunctione, nec valde laboret cæteris eosin rebus imitari; sacraque Communionis desiderium cum Communionem ipsam dum confundit, utriusque pariter renuntiat, eaque deinceps in sacramentum altaris est animi indifferentiam, quæ haud vano illum pavore merito percipiat. Hoc enim ipsum est, Auditores Christiani, quod tam dolenter deplorabant vetustissimi Ecclesiarum

Luc. 1.

clesiæ Patres; quod ut sæculi sui plaga illis, & calamitas maxima videbatur, & Chryso-
stomus significat tantâ orationis vehemen-
tiâ. Quis æquo animo ferat torporem hunc
vestrum, aiebat ille, Antiochenos suos allo-
quens, cum de sancto sanctorum habetur
apud vos sermo. Hac in urbe vestra ludi
solennes si fiunt, eò certatim concurritur.
Instructum & paratum est convivium cæle-
ste, nemo se commovet. Plenæ spectato-
ribus plateæ omnes, amphiteatra omnia re-
serta. Deserta est à convivis Christi Serva-
toris mensa. Frustra ibi assidue consistimus
dona cœlestia distributuri. Nemo è vobis
accedit. Vos præstolatur Christus ipse in
æde sua, & est in ea solitudo. Nunc osten-
dit Chryso-
stomus, quo illi studio conveni-
ant, conciones suas audituri, dum interea
tam lentè, ac fastidiosè pretiosum salutis
pignus de pontificis sui sumunt manu.
Nunc coarguit eorum animi duritiem in ve-
nerabile Altaris sacramentum, divini ad-
versus homines amoris monumentum tam
insigne. Jam mala ijs proponit quæ ex præ-
posterea illa reverentia, perversoque illius
usu consequi necesse est. Fingite animo &
cogitatione, Auditores, verba etiam num
apud vos Chryso-
stomum facere, quando ipse
ore vos alloquitur meo; aut Deo gratias
agite, qui tunc eloquentissimo præfuli ra-
tionum suggererat momenta, quæ infau-

stos, at perniciosos errores vestros hodie confutent.

Denique dixi, & ostendi jam ex parte, reverentiæ illi, quæ se defendunt mundani Eucharistiæ desertores, nihil esse commune cum vetustioris Ecclesiæ reverentiâ in sacrosanctum Christi Corpus. Aperta causa est. Primis enim illis florentis Ecclesiæ temporibus quoad peccator segregatus erat à communi fidelium mensâ, duros pœnitentiæ labores, queis se sponte devoverat, obibat alacriter. Neque verò pœnitentiâ illa, quæ de loquor, mera ac nuda erat, ex Ecclesiæ lege, carimonia. Abstinentia, jejunium, cinis, cilicium, nunquam non illis fidi comites erant; idque ut ostenderent, quanto Christum amore prosequerentur, cum acerbis his exercitiis subicere se, suoque etiam incommodo, Christo Servatori tam generosè satisfacere haud recusarent. Atenim, fateamur istuc cum pudore, non sapiunt, non placent mundanis nostratibus talia virtutis experimenta. Quantacumque in Christum reverentiâ glorientur, aditum ad ejus corpus tanto non emunt. Ut innata illos mollities excœcat, pretio leviore rem longè pretiosissimam faciunt suam. Eò pœnitentiam revocant omnem, ut jam amplius non usurpent divina mysteria; neque est incommodo illud pœnitentiæ genus, imò cupiditatibus mirificè lenocinatur, viamque majori
liber-

libertati aperit, majorique impietati; eò quippe falsa hæc evadit reverentia. Atque utinam fictum quoddam impugnem hoc loco, non verum malum, finem facio. Speciosam illam reverentiam in homine flagitioso eodem & hypocrità, offensionis, & scandali genus quoddam esse, superest ut ostendam.

CONSTAT vulgò inter omnes, id quod ex PARS III.
se bonum est, tale non semper esse, si principum ejus spectetur, & origo, & est una ex humanæ prudentiæ legibus, ut res etiam saluber imæ, cum è fonte corrupto manasse noscuntur, sint suspectæ. Hanc autem regulam possumus, imò debemus, ad religionem, & officia pietatis accommodare. Nescio an animum unquam vestrum subjerit cogitatio, quæ mihi solida visa est, & cujus veritatem vobis melius quàm mihi perpectum iri confido. Nimirum cum de Ecclesiasticæ disciplinæ solutione, aut severitate inter Catholicos est disceptatum, homines quosdam impios, severitatis partes semper suscepisse, non quidem ut mores ad eam suos fingerent, ab eâ enim mente longè aberant illi; sed, quod animi est sibi non fati constantis, ut de eo argumento, aut disputare & ipsi possent, aut occultâ quadam utilitate ducti, severitatis nomen alijs consilijs suis, tanquam velum, obtenderent. Ita toties
puden-

pudendis libidinibus homines impliciti,
 corrupti ab omni parte, vani, demersi in
 sensus, amantes sui ipsorum, omnium pri-
 mi, & studio acriore in speciem, reforma-
 tionis patrocinium arripuere. Ita scemina
 ex ante acta, & fortassis ex presentia etiam
 vita, notæ plus satis, quas ob præterita faci-
 nora silere certè par erat, omnium disertissi-
 mè in mores vitæ sunt depravatos inveni;
 prehendere quiddam passim in Ecclesia-
 stica politia aut perfectum minùs, aut minùs
 severum; habere semper in ore prisicos Ca-
 nones, quales vigeant primitus. At, non-
 ne in laude ponendum est vitæ purioris, &
 disciplinæ emendationis studium? utique, ait
 Bernardus; at quàm laudabile est in chri-
 stiano, tam incertum, & dubium est, nequid
 gravius dicam, in homine flagitioso. At-
 que ex Christi præcepto, ab eo tanquam
 hypocrisis longè periculosissimà, cavere nos
 oportet. Quod autem Bernardus de inte-
 gritate morum generatim, atque universè
 dixit, de sacra Communione vidimus, &
 quotidie videmus propriè magis, & magis
 apertè comprobatum. Quid enim conti-
 git? disputatum est, ut scitis, de vitijs quæ
 vel irrepsere jam, vel irrepere possunt in
 frequentem Eucharistiæ usum; de facilitate,
 quæ metuendum, ne facinorosi homines ad
 eam admittantur, de necessitate christianos
 quosdam imperfectos, quibus fructuosa non
 esset,

esset, ab eà removendi; de diligenti pasto-
rum circumspectione, ac prudentià in eà fi-
delibus dispensandà; rectè hæc omnia, ac-
piè; nec est dubium, (animum quæso, ani-
madvertite, quin, qui verè fideles erant,
Dei gloriam & utilitatem dum spectant, ar-
dori suo sinèrè; ac fide bonà habenas per-
miserint. Illud miror, homines ab ijs lon-
gissimè diversos, prophanos dico, & impios
sæculi amatores, non dubitâsse immiscere
se alijs, & ingressos in causam non suam,
acriores se & vehementiores in exaggeran-
dà Christi Sacramento, ejusque corpori de-
bità reverentià, ostendisse. Illud miror
qui inter prudentes rerum aestimatores non
admodum religiosi habebantur, homines
dissolutissimos, affectatè in frequentem us-
um Eucharistiæ, & majore verborum æsti-
invectos esse; tulisse impatientius minima
super eà re laxamenta, seu vera seu ficta, in
eamque se immisisse quæstionem, velut in
negotium proprium ac suum. Istuc utique
sum semper demiratus. Unde enim his ar-
dor ille tantus? ut impij, quales eos esse po-
nimus, cœtera christianorum officia flocci
faciunt, & habent de eo sermonem, qualem
viri integritate morum, vitæque perfectioris
studio spectati. Utilitatis spe duci eos ne-
cessè est, & quæ vestra perspicacia est, sta-
tim videtis, quò illi colliment: cum facilè
appareat, & constet, minimùm eos dum ita
lo-

loquantur, venire quodammodo in possessionem impietatis, non solum tutò, sed si fas ita loqui, etiam honorificè. Sunt enim illi, quod jam diximus, homines ex illorum numero, quos describit Apostolus in suâ ad Timotheum Epistola, homines, inquam, in ipso fonte, atque origine corrupti, & quorum fides, est velut extincta. Homines, queis cuncta oneri cum sint Religionis exercitia, excutere illa penitus, & abjicere student. Tamen quoniam eos non fugit Eucharistiæ summptionem, habitam semper ut fidei christianæ notam, ac veluti teseram, cui renuntiare apertè, genus sit Apostasiæ cujusdam non sustinendæ; aut exstimationi consulant suæ, & jugum nihilominus excutiant incommodum, impietatem suam in pietatis velum convertunt. (Nescio verbis ne satis complectar quid velim) suffragantur huic dogmati, quo avertimur à Christo, timoris quodam & reverentiæ motu, ut quorum studium, ac sermonem imitantur, à christianis perfectioribus seceruljam ac dignosci non queant. Contendo autem, hoc impiorum hominum sermone, simplicibus & infirmis offensionis ansam dari, quid ita? attentionem vestram ad punctum temporis sustinete. Quoniam eò pertinet is sermo, ut bonam Communionem derectet haud secus ac malam; fidelésque à sacrâ non solum arceat mensâ, sed &

& ab omni piâ Religionis functione. Dixi
eò spectare, ut bonæ pariter, ac malæ Com-
munioni impietas detrahat. Nam, ut rectè
Chrysoſtomus argumentatur, ſi ſemper pe-
riculoſum eſt, ne, dum falſam notas piera-
tem, veram adducas in contemptum, multò
magis timendum ab eo, qui cùm ſit mentis
homo profanæ, de eâ ſibi ſumit ut iudicet,
nec magnopere laborat, alterâne, debeat
cum alterâ confundi; aut potius, qui alte-
ram tantùm oppugnat, quia eſt alteri inſen-
ſus. Et, non modò non ſtudet, verum falſo
dignoscere, ſed & id propoſitum habere vi-
detur, ut verum, falſi adminiculo, proſſiget.
Quod autem univerſè Chryſoſtomus de
pietate in Deum, de Eucharistiæ ſumptione
meritò dixerim, idque habetur experienciâ
iſta exploratum. Si juſta ſemper ſub eſt ti-
moris cauſa, ne dum pravam vituperamus
communionem, vituperemus etiam rectam,
& piam, multò juſtior ſub eſſe debet, cùm,
qui cenſorem agit illius, eſt mente perversa,
communionis, ſeu bonæ, ſeu malæ, admo-
dum ſecurus; penſique nihil habet in hanc
dum declamitat, in invidiam illam vocari. Et
verò malignioris hujus zeli, quem impugno,
quis eſt exitus? quem impugno, inquam, in
hominibus impijs, qui eo, ad turbandas ju-
ſtorum mentes, abutuntur. Nempè ut in Ec-
cleſiæ fiat ſinu, quod in Jeruſolymorum o-
lim templo à ſummi Pontificis Heli filijs,
qui

1. Regum.
Cap. 2.

Matth. 23.

qui à statis sacrificiis homines avocabant; quale ob scelus suère illi à Deo meritò reje-
 Et. *Peccatum grande nimis, quia retraherant homines à sacrificio Domini.* Aut si vultis, ut tenoventur facta Phariseorum, quos ita Christus, vel ob id ipsum, compellabat; *va vobis, quia clauditis Regnum caelorum ante homines: vos enim non intratis, nec introeuntes finitis intrare.* Non inanis eorum hominum species & imago, qui cum obstinata peccandi voluntate à divinis se removerint ipsi mysterijs, in quibus Regnum Dei, auctore Cyrillo, nobis apertum est, ceteros omnes ijs excludere si possint, velint. In id videlicet incumbunt, imò perficiunt, dum in frequentem bonorum communionem censuram inmittem exercent, dum eos arrodunt, dum facta vellicant, dum minima in ijs carpunt vitia, dum nihil condonant, nihil non in crimen vertunt. Nolebat Augustinus, tam excellenti sapientia vir, quotidianum vituperare Eucharistiæ usum, vituperat illum audacter temerarius amator, ac vitæ spiritualis ignarus. Optabat Tridentina Synodus, ut intermissus quotidie communicandi mos reduceretur. Non stat per mundanum hominem, quin abiget, funditusque tollatur. Hæc cum dico, Christiani Auditores, nolite existimate, frequentem quamlibet Communionem probari mihi. Est Communio frequens,
 quarti

quā deploro, sed Dei iudicio permitto libens. Est Communio frequens, sed infructuosa; frequens, sed languida; frequens, sed non probabili exemplo; imò, quæ offendere potius alios possit, quàm prodesse. Tractabo fortassis aliàs hoc argumentum; faciāque ut intelligatis, mihi nunquam fuisse propositum, Communionem ejus generis excusare. Dixi permittere me divino iudicio, frequentem Communionem: quantum quippe metuam quicquam profari, quod talem excuset Eucharistiæ usum, ita tantum prævaricari me putem, si Communionem frequentem, at tervidam, levissimæ perstringam vocis libertate: dedecorat illa Christum; hæc cedit in ejus gloriam; atque ut in eum semper insurgam, qui vanam, ita impios homines; piā quoties ac sanctam, Christoque honorificam Communionem culpabunt, insectari non desistam. Quis dicat, quot homines justī, hac dæmonis fraude, sacris sint altaribus abstracti? quot Deo dicatæ virgines in suavissimā sponsi sui consuetudine, & usu quotidiano turbatæ? quot Communiones, quæ cælestibus choris lætitiæ causā futuræ erant, ab eo velut interdictæ? amplius dico, sacra Communionē semel abdicata, sensim eò procedis, ut, hi sedulo cæves, ab omni etiam piōrum operum genere ex toto desistas. Atque hæc altera est Chrysostomi observatio. Posito

R. P. Bourd. Quadrages. I enitt

enim hoc falsa, & malè temperata demissio-
 nis principio, quid non colligatur? ad quod
 Christianæ Religionis exercitium planè o-
 mittendum pia mens non inclinè? non es
 dignus, qui accedas ad Christi mensam;
 (ita Chryostomus) at, an dignus es, qui
 Deum preceris, & invoces? dignus es qui
 excipias Dei verbum? dignus es, qui ad pœ-
 nitentiam, Deique misericordis tribunal ad-
 mittare? dignus es, qui cum Ecclesia divinas
 laudes concinas? dignus es, qui sacrificio,
 quod supremo Numini offertur, assistas?
 hæc ratio si valet, ea cuncta deserenda etiam
 erunt; & indignitatis tuæ cognitio, quasi
 Ecclesiastico fulmine percussum, ab omni
 te Dei cultu, christianique hominis officio
 arcebit. *Sum, inquit, Communionem altaris
 indignus; ergo & illà quoque Communionem
 quæ in precibus est. Ergo & illà quæ in ver-
 bo Dei est.* Ita argumentatur sanctus Do-
 ctor. Atque ut nihil dicam de bonis, quo-
 rum simplicitas eâ fallaciâ deduci potest in
 errorem; en commodum, quod inde sibi
 facinorosi, & impii homines petunt. Li-
 benter in omnia christianorum officia, ver-
 ba illa accommodent, suam ad sensum ex-
 posita, pravèque detorta, *Domine non sum
 dignus;* atque ut his abutuntur, ut, quam-
 quam impij, humiles appareant, ac religiosi
 non communicando, ita progressi longius,
 valdè sibi gratulentur, fas si jam sit illis rem-
 pla

planostra non adire reverentia causa; cuncta religionis onera deponere reverentia causa; hoc vero mali genus est, quod ferri a me non debuit; ignoscite, quaeso, Auditores, orationis vehementia. Agitur Christi, agitur religionis ejus gloria. Leges sanciant Ecclesiae praesules & scita, ad emendandos communionis abusus. Haec ad eos cura proprie pertinet; ipsorumque mandata semper, ut patet est, reverebor; eidem malo medicinam quarant sacerdotes, & Rectores animarum. Haec partes illorum, eam sunt in rem a Deo constituti. Operam eò suam privati conferant, pro accepto gratiae modo. Verum a se ipsi primum auspiciantur, dein studium in alios situm & curas derivent: hoc nobis valde probabitur. At homines prophanos, è mundi suspensos legibus, divinis in rebus hebetes, & caecos, fidei christianae fortassis exortes, de gravissimis religionis capitibus pronuntiare temere, statuere de ijs ac decernerè quidlibet; errores suos, quaestum & utilitatem suam, impia dogmata admiscere, hoc enim verò ipsum est quod semper improbabo, & apertissime semper insectabor. Incumbamus, fratres, eam in curam, (vos jam ipsos compello Dei viventis sacerdotes, & sacrosancti ejus Altaris ministri, quicumque tandem estis, seu clero, seu religiosae cuiuspiam familiae ac disciplinae privatae addicti,) eam in curam incumbamus,

Luca.

ut preparemus Domino plebem perfectam; & charitatis conjuncti vinculo, flagitiosos homines reducamus in viam. Excolamus justorum animas, vitiis ab omnibus purgemus, ut digni veniant Christi Sacramento. En in quo ponenda est opera nostra. En finis, qui nobis propositus esse debet; habetote enim pro certo, nunquam Ecclesiam puram, & integram, nunquam christianorum mores ritè emendatos, nisi per bonum Eucharistiæ usum, fore. Argumentemur quantumlibet; revocandi semper erimus ad ea Christi verba, *nisi manducaveritis carnem filij hominis, non habebitis vitam in vobis. Contra verò qui manducaverit hunc panem, vivet in aeternum.* Vivet utique per gratiam in terris, olim in Cælo per gloriam victurus. Amen.

Joa. 6.

